

Statsadvokaten i

Politimesteren i

FAMILIEVOLD

Den senere tids debatt om familievold og den opplysningsvirksomhet som har vært drevet, har ført til at problemene omkring trusler, mishandling og voldsutøvelse i hjemmene er blitt mer bevisstgjort. Ikke minst den virksomhet som drives og den hjelp som ytes ved de forskjellige krisesentrene, har vist at denne type kriminalitet kanskje er større enn man tidligere har vært klar over.

De anmeldelser om familievold som inngis, kommer særlig fra mishandlede og truede kvinner. Men man bør være oppmerksom på at vold og trusler også rettes mot andre familiemedlemmer, — barn, yngre søsken, svake foreldre og besteforeldre.

I saker av denne art er det ikke uvanlig at fornærmede etter en tid trekker anmeldelsen eller påtalebegjæringen tilbake.¹⁾ Påtalemyndigheten står da ofte overfor vanskelige vurderingsspørsmål om hvorvidt saken bør henlegges eller om almene hensyn krever at den blir fremmet mot fornærmedes og den øvrige families ønske.

Som jeg tidligere har fremholdt både på fjorårets statsadvokatmøte og politisjefmøte, må det i saker av denne art *nøye vurderes* om almene hensyn krever påtale selv om fornærmede ikke vil fremsette påtalebegjæring, eller i de tilfelle hvor påtalebegjæringen trekkes tilbake.²⁾

På den annen side kan saken da bevismessig komme i en annen stilling. Dersom fornærmede trekker anmeldelsen tilbake, kan det være at vedkommende også vil gjøre bruk av sin rett til å nekte å forklare seg, jfr. strpl. § 176 og § 177, første ledd. Også andre vitner

¹⁾ Dette gjelder bl.a. brudd mot strl. §§ 227, 228 og 229 hvor påtalen er avhengig av fornærmedes begjæring eller at almene hensyn krever det. For brudd mot andre aktuelle paragrafer, f.eks. strl. § 219 og løsgj.l. § 17 er påtalen ubetinget offentlig.

²⁾ Se også Del III — nr. 1/1930.

i familien vil under slike omstendigheter kunne påberope seg sin rett til å nekte å gi vitneprov. Før tiltale utferdiges, eller ved spørsmålet om en utferdiget tiltale¹⁾ skal opprettholdes selv om påtalebegjæringen senere trekkes tilbake, må det derfor vurderes om bevisene er tilstrekkelige til domfellelse selv om fornærmede og enkelte andre vitner kan komme til å nekte å gi vitneprov for retten.

For øvrig vil jeg peke på at i mange av familievoldssakene dreier det seg ikke om en enkeltstående voldshandling eller mishandling i tiden straks før anmeldelsen blir inngitt. Trusler, vanrøkt, mishandling og voldsutøvelse både mot barn, koner og andre familiemedlemmer (også i samboerforhold) kan ha pågått i lengre tid før anmeldelse blir inngitt. Under etterforskningen og behandlingen av familievoldssaker må det vurderes å ta med forhold som ligger forut for den eller de siste episoder og handlinger som har fått fornærmede til å gå til anmeldelse. Det er ikke riktig, hva jeg har sett eksempler på, at forhold eldre enn 6 måneder før anmeldelsen er avskåret fra å bli tatt med i saken. Seksmånedersfristen i strl. § 80 har ikke anvendelse i saker hvor påtalen *enten* er avhengig av fornærmedes begjæring *eller* av almene hensyn, se kjennelse inntatt i Rt. 1938 s. 354.

Magnar Flornes

Dag A. Minsaas
riksadvokatfullmektig

¹⁾ Strl. § 82, 2. ledd.